

**Займенник як частина мови: загальне значення,
морфологічні ознаки, синтаксична роль
Варіант 1**

У завданнях 1 – 14 потрібно вибрати одну правильну відповідь

1. Займенник – це ...

- А самостійна частина мови, що вказує на предмет і відповідає на питання хто? що?
- Б самостійна частина мови, що вказує на ознаки, кількість, але не називає їх
- В самостійна частина мови, що вказує на ознаку
- Г самостійна частина мови, яка вказує на особу, предмет, ознаку, кількість, але не називає їх

2. Займенники *наш, ваш* змінюються

- А за відмінками і числами
- Б за особами
- В за родами, числами та відмінками (подібно до прикметників)
- Г за відмінками (подібно до іменників)

3. Віднайдіть речення, у якому неправильно вжито займенник (співвідноситься водночас із різними словами).

- А Я п'ю тебе, сонце, твій теплий цілющий напій.
- Б І піснею сонце віта тракторист, що рідною лине землею.
- В Хтось шукає правди, та не всяк її творить.
- Г Справа майстра боїться, а інший майстер — справи.

4. До одного розряду належать займенники у рядку...

- А цей, хтось, декому, ніякий
- Б стільки, ні в кого, мого, самий
- В тобою, вас, на ньому, у нас
- Г собі, з нею, нічийм, казна-якого

5. Відносний займенник вжито в реченні рядка...

- А Здавалося хлопцю, що не скоро прийде літо.
- Б Кого б мені запитати, кого б попросити?
- В Яке дерево, такий і плід.
- Г Іду веселий сам-один, де впало небо біля жита.

6. Словосполучення з особовим займенником третьої особи множини є в рядку...

- А відвідали його, працювали з нею
- Б відпочивав з ними, ходили до нього
- В дивились на неї, лікували його
- Г її кімната, підійшли до тебе

7. Вказівний займенник є в реченні рядка...

- А Тепер цей будинок має п'ять поверхів.
- Б На кожному поверсі по ряду світлих просторих вікон.
- В Усе готове.
- Г Штукатури теж закінчили свою роботу.

8. Особовий займенник третьої особи однини є в реченні...

- А І щось похмуро говорили чоловіки.
- Б Якась неуважна сьогодні Галинка.
- В Юрась взяв на себе обов'язок учитися на добре і на відмінно.
- Г Мати забила з розпачу, а жінки обступили її – тішили.

9. Займенники, що співвідносяться з числівниками, складають рядок...

- А вони, себе, хто, що
 Б скількись, казна-скільки, котрий, котрийсь
 В їхній, той, цей, дечий
 Г дехто, дещо, хто-небудь, що-небудь

10. Разом пишуться займенники у рядку...

- А хто/сь, де/який, аби/чий, ні/хто
 Б казна/хто, будь/кого, що/небудь, хтозна/стільки
 В аби/в/кого, де/в/кого, хтозна/до/кого, аби/з/ким
 Г ні/в/кого, аби/що, де/кого, кого/небудь

11. Зворотний займенник себе вжито в родовому відмінку в реченні...

- А Вона даремно намагалася заспокоїти себе.
 Б Важливо поважати самого себе.
 В Вони люблять тільки себе.
 Г У глибині серця він був критичним до себе.

12. Скільки займенників ужито в поданому реченні?

Я народ, якого правди силу ніхто не переможе.

- А два
 Б три
 В чотири
 Г п'ять

13. Який розряд виділеного займенника?

*І розкриваються тайни, віками не відомі, і любов царюватиме в **кожному** домі.*

- А означальний
 Б відносний
 В питальний
 Г вказівний

14. Неозначений займенник у називному відмінку однини є у реченні...

- А Заросли шляхи тернами на тую країну...
 Б Мабуть, я її навіки, навіки покинув...
 В Мій Боже милий! Як хотілось, щоб хто-небудь мені сказав хоч слово мудре...
 Г Хіба самому написати-таки посланіє до себе...

У завданнях 15-18 потрібно встановити відповідність

15. Установіть відповідність між розрядами займенників та прикладами.

Розряди		Приклади	
1	особові	А	декого, хтось, будь-яким, казна в кого
2	означальні	Б	його, у нього, з нами, на ній
3	неозначені	В	цей, це, ці, той, отой
4	відносні	Г	що, який, скільки, хто
		Д	самий, всякого, інші, кожен

16. Установіть відповідність між граматичною формою виділеного займенника та реченням.

Граматична форма займенника		Речення	
1	присвійний в орудному відмінку однини	А	По <i>всій</i> землі рівняйте стежку правді!
2	означальний у місцевому відмінку однини	Б	Пусте, що на шляху <i>моєму</i> терни.
3	відносний у родовому відмінку множини	В	Єсть такі у світі речі, від <i>яких</i> душа сія.

4	присвійний у місцевому відмінку однини	Г	Листя стиха шелестіло над <i>моєю</i> головою.
		Д	Буду я навчатись мови золотої у трави-веснянки, у гори крутої.

17. Установіть відповідність між написанням займенників та прикладом.

<i>Написання</i>		<i>Приклад</i>	
1	разом	А	Де/хто зовсім не зацікавлений у нашій перемозі.
2	окремо	Б	Скоро почну виконувати ін...ше завдання.
3	через дефіс	В	Я зробив тільки те, що будь/хто інший зробив би на моєму місці.
4	з м'яким знаком	Г	О краю рідний! Твою красу ні/з/чим, ні/з/чим я не зрівняю.
		Д	У кого рід свій є і пісня є, для того в ц...ому світі щастя досить.

18. Установіть відповідність між синтаксичною роллю виділеного займенника та реченням.

<i>Синтаксична роль займенника</i>		<i>Речення</i>	
1	підмет	А	Цвіт <i>в моєму</i> серці, ясний цвіт-первоцвіт, ти той цвіт, мій друже
2	додаток	Б	Ти, дівчино, <i>не моя</i> .
3	присудок (іменний)	В	<i>Ми з тобою</i> поруч стежкою йдемо.
4	означення	Г	Учитель підійшов <i>до нього</i> й поцікавився успіхами.
		Д	Гарні були чоботи, <i>у них</i> я й прийшов до школи.

ПРИТЧА ПРО ЩАСТЯ

1. Сиділо Щастя в ямі.
 2. Проходив повз чоловік, побачив Щастя і попросив у нього багато грошей.
 3. Щастя виконало його прохання – і він пішов щасливий.
 4. Проходив другий чоловік, побачив Щастя і попросив красиву дівчину за дружину.
 5. Щастя виконало і його прохання – і він пішов щасливий зі своєю красунею дружиною.
 6. Одного разу до ями підійшов молодий хлопець.
 7. Він подивився на Щастя, але не став нічого вимагати, а запитав:

8. – Тобі-то, Щастя, чого хочеться?

9. – Вибратися звідси, – відповіло Щастя.

10. Хлопець допоміг йому вибратися і пішов своєю дорогою, а Щастя побігло за ним.

Джерело: http://halamaj.blogspot.com/p/blog-page_26.html

19. Укажіть речення, у якому використано займенники відповідних розрядів і в такій послідовності: особовий-присвійний-особовий.

- А 3
- Б 5
- В 7
- Г 8
- Д 10

20. Віднайдіть у 2 реченні займенник і визначте його відмінок.

- А Р.в.
- Б Д.в.
- В З.в.
- Г О.в.
- Д М.в.

21. Виберіть прислів'я, яке найкраще передає ідею тексту.

- А Щастя у кожного своє, проте найвеличніше в милосердних.
- Б Не родись багатий та вродливий, а родись при долі та щасливий.
- В Справжнє щастя завжди попереду.
- Г Як щастя буде, доля сама прийде.
- Д Кожен сам кує щастя своє.

Варіант 2

У завданні 1 – 14 потрібно вибрати одну правильну відповідь

1. Займенник має розрядів...

- А 7
- Б 8
- В 9
- Г 10

2. У реченні займенник може виступати

- А частиною присудка
- Б будь-яким членом речення
- В обставиною, додатком та означенням
- Г тільки підметом та додатком

3. Віднайдіть речення, у якому неправильно вжито займенник (співвідноситься водночас із різними словами)

- А В'ються жайворонки над ожилими полями, і в небо здіймається їхній спів.
- Б Матері кожної дитини жаль, бо якого пальця не вріже, то все болить.
- В Життя любить тих, хто з ним бореться, а нищить тих, хто йому піддається.
- Г Зима намалювала на склі візерунки, а вони засяяли чарівними вогниками.

4. До одного розряду належать займенники в рядку...

- А нам, вами, у нього, з нею
- Б чийм, свого, кожним, наш
- В будь-що, якийсь, хто?, кого?
- Г абиякий, її, тебе, нікого

5. Питальний займенник вжито в реченні рядка...

- А І старий заплакав, як побачив на коневі такого юнака.
- Б Де наш отаман Гамалія, отаман завзятий?
- В Невеликій три літа марно пролетіли...
- Г Що ти несеш в Україну в латаній торбині?

6. Словосполучення з особовими займенниками третьої особи однини є в рядку...

- А її помешкання, прийти до нього
- Б розповісти про них, потоваришували з нею
- В побачили його, привітати її
- Г її очі, його прізвище

7. Присвійний займенник ужито в реченні рядка...

- А Його портрет у мене на столі.

- Б У тім слові – гордість матері за сина...
 В Хто вперше побував у космосі?
 Г Ми добре знаємо, хто вперше побував у космосі.

8. Особовий займенник першої особи множини вжито в реченні рядка...

- А Прийшов він до брата та й питається...
 Б Якесь ви неуважна сьогодні.
 В Ніколи я не бачив стільки дичини.
 Г Ми підготували і провели вечір «У сім'ї єдиній».

9. Займенники, що співвідносяться з прикметниками, складають рядок...

- А скількох, цьому, його, собою
 Б моє, моєю, цими, котрий
 В абияким, іншого, будь у кого, хтось
 Г дехто, комусь, абичим, скільки-небудь

10. Через дефіс пишуться займенники в рядку

- А будь/чий, кого/небудь, казна/хто, хтозна/хто
 Б де/хто, від/будь/кого, хто/сь, кому/сь
 В казна/чим, ні/якого, аби/чим, будь/чий
 Г ні/в/кого, аби/якому, де/хто, що/сь

11. Зворотний займенник себе в давальному відмінку вжитий у реченні рядка...

- А У себе в душі шукала спокій.
 Б Я завжди гарної думки про себе.
 В Пишаюся собою, бо цього року досяг усього, чого бажав.
 Г І багата я, і вродлива я, та не маю собі пари.

12. Скільки займенників ужито в поданому реченні?

Що взяв я з собою в ту далеку дорогу?

- А два
 Б три
 В чотири
 Г п'ять

13. Який розряд виділеного займенника?

Щоб жити – ні в кого права не питаюсь

- А заперечний
 Б питальний
 В особовий
 Г зворотний

14. Відносний займенник у називному відмінку однини вжито в реченні...

- А Усе прокинулось від зимового сну.
 Б Добре тому, хто має батька, бо в батька найтепліша хатка.
 В Ніщо не гріє так серця, як рідна мова.
 Г Ластівочко сизокрила, звідкіля ти прилетіла?

У завданнях 15-18 потрібно встановити відповідність

15. Установіть відповідність між розрядами займенників та прикладами.

Розряди		Приклади	
1	заперечні	А	цією, тес, цей, отой
2	особові	Б	ніщо, ні в кого, ніякого, нічиєю
3	неозначені	В	абихто, деякі, хтось, казна-чийми
4	вказівні	Г	у нього, ними, нас, мені

		Д	моя, твій, свої, їхній
--	--	---	------------------------

16. Установіть відповідність між граматичною формою виділеного займенника та реченням.

Грамматична форма займенника		Речення	
1	присвійний у родовому відмінку однини жіночого роду	А	Жити щасливо мусить <i>кожна</i> людина.
2	питальний у знахідному відмінку	Б	<i>Ніхто</i> без подиву не міг глянути на волошкові очі.
3	заперечний у називному відмінку	В	Уже заходило сонце, коли Богдан, шулячись усередині, підійшов до <i>своїї</i> хати.
4	особовий у називному відмінку	Г	<i>Де ти</i> ходиш, моя доле?
		Д	<i>Що</i> бачу я в далекому просторі?

17. Установіть відповідність між написанням займенників та прикладом.

Написання		Приклад	
1	разом	А	Чи судили кого/небудь за вбивство рослини?
2	окремо	Б	Густі тумани огортають вс...ю землю.
3	через дефіс	В	Хто/сь попереду заспівав пісню.
4	із м'яким знаком в середині слова	Г	Хоч є що з'їсти, та будь/з/ким не хочеться сісти.
		Д	До н..ого повільно підійшла косуля.

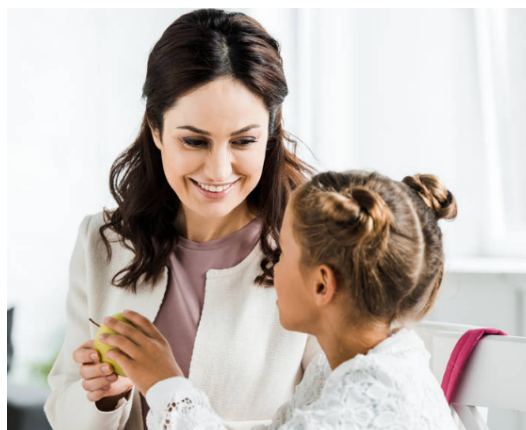
18. Установіть відповідність між синтаксичною роллю виділеного займенника та реченням.

Синтаксична роль займенника		Речення	
1	підмет	А	<i>Хтось</i> тихенько зайшов до хати.
2	означення	Б	Брехнею <i>весь</i> світ пройде, а назад не вернешся.
3	присудок (іменний)	В	Вузька стежка привела її на широку галявину.
4	додаток	Г	Ми з тобою просто – <i>ти і я</i> .
		Д	Розуміння шукайте <i>в собі</i> .

Уважно прочитайте текст і виконайте завдання 19 – 21.

Джерело:

<https://crello.com/uk/unlimited/stock-photos/294755698/stock-photo-happy-mother-giving-apple-daughter/>

ПРИТЧА ПРО ЯБЛУКА

1. Маленька дівчинка тримала в руках два яблука.
2. Її мама м'яко і з посмішкою запитала свою маленьку принцесу: «Мила, ти не могла б дати своїй матері одне з двох яблук?»
3. Дівчинка протягом декількох секунд дивилася на маму та раптом надкусила одне яблуко, а потім швидко інше.
4. Жінка відчула, як посмішка застигає на її обличчі, але вона намагалася не видати своє розчарування.
5. Вона засмутилася, що її улюблена донечка не

побажала з нею ділитися.

6. І раптом дівчинка простягнула одне з надкушених яблук і сказала: «Мамо, візьми ось це, воно більш солодке!»

Джерело: http://halamaj.blogspot.com/p/blog-page_26.html

19. Укажіть речення, у якому використано займенники відповідного розряду і в такій послідовності: присвійний-особовий-присвійний.

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4
- Д 5

20. Віднайдіть у 3 реченні займенник і визначте його відмінок.

- А Р.в.
- Б Д.в.
- В З.в.
- Г О.в.
- Д М.в.

21. Виберіть прислів'я, яке найкраще передає ідею тексту.

- А Не дарунок дорогий, а дорога любов.
- Б Жадібність – всякому горю початок.
- В Не роби передчасних висновків! Те, що незрозуміло, потрібно з'ясувати (Конфуцій).
- Г Запитай від серця, і дістанеш відповідь від серця (індіанська мудрість).
- Д Дорожче срібла і злата душа, що щедрістю багата.

Джерела:

<http://vidpoviday.com/prislivya-ta-prikazki-pro-zhadibnist>

http://allforchildren.com.ua/proverb_liberality1.htm

**Займенник як частина мови: загальне значення,
морфологічні ознаки, синтаксична роль**

Тип завдання	Із вибором однієї правильної відповіді														На встановлення відповідності						
№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Варіант 1	Г	В	Б	В	В	Б	А	Г	Б	А	Г	Б	А	В	1-Б 2-Д 3-А 4-Г	1-Г 2-А 3-В 4-Б	1-А 2-Г 3-В 4-А	1-В 2-Г 3-Б 4-А	Д	А	А
Варіант 2	В	Б	А	А	Г	В	А	Г	Б	А	Г	В	А	Б	1-Б 2-Г 3-В 4-А	1-В 2-Д 3-Б 4-Г	1-В 2-Г 3-А 4-Д	1-А 2-Б 3-Г 4-В	Г	В	В